

MAGYARÁZÓ JEGYZETEK

- 1 *muskéta* (mousquet) fr. – régi kanócos puska
- 2 *grata persona* lat. – kedvelt személy
- 3 *rajthuzli* (Reithose) ném. – szűk lovaglónadrág
- 4 *majoreszko* (majoresco) ol. – az elsőszülött fiú, a földesúri birtok örököse
- 5 *brüderlich* ném. – testvéries
- 6 *privilegium* lat. – kizárólagos jog, előjog, kiváltság
- 7 *barrett* (barret) – a biretus latin szóból származó kifejezés, mely a XV. században divatos duzzadt karimájú bársonysapkát jelölte
- 8 *konvent* (convent) lat. – a nagy francia forradalomban népképviseleti testület (1792–1795)
- 9 *jakobinus* – a nagy francia forradalom legkövetkezetesebb politikai pártjának a tagja; az elnevezés a párizsi Saint Jacques utcában levő székházukra utal
- 10 *jurátus* lat. – joggyakornok, joghallgató
- 11 *vivát* lat. – éljen!
- 12 *karbonári* (carbonari) ol. – a XIX. század elején Olaszországban alakult titkos szövetség, melynek célja az ország egyesítése volt (szó szerint: szénégető)
- 13 *Marsala* – olasz kikötőváros Szicíliában, ahol Garibaldi önkéntesei 1860. május 11-én patra szálltak, hogy hadjárataikat megkezdjék
- 14 *signor* ol. – úr, a férfiak megszólítása
- 15 *Twist Olivér* – Dickens hasonló című regényének főhőse
- 16 *manipuláns* lat. – katonai kifejezés, gazdasági vagy élelmező altiszt

- 17 *melankolikus* (melancholicus) gör. – búskomor, mélabús
- 18 *albtűnő* lat.–sp. – kóros festékanyaghiány miatt fehér élőlény
- 19 *kriminális* (criminalis) lat. – bűnügyi, büntető; átvitt értelemben: nagyon rossz
- 20 *reparál* lat. – javít, orvosol
- 21 *kaftán* perzsa – hálóköntöshöz hasonló felsőruha
- 22 *installáció* lat. – hivatali tisztségbe történő beiktatás
- 23 *Baumeister Rundschau* német. – folyóiratcím; szó szerint: építómesteri szemle
- 24 *Korán* arab – a mohamedánok szent könyve
- 25 *dervis* perzsa – mohamedán szerzetes
- 26 *snájder* (Schneider) német. – szabó
- 27 *komtesz* (comtesse) fr. – grófnő
- 28 *janicsár aga* tör. – idegen gyermekekből kiképzett török gyaloglóság tisztje
- 29 *annó dacumál* lat.–német. – annak idején, régen
- 30 *szopornyica* – fiatal kutyák, macskák heveny fertőző, hurutos megbetegedése
- 31 *frájj, frájla* (Fräulein) német. – szobalány, komorna, kisaszszony
- 32 *nanking* – sárga szövet- és bélésanyag (Nanking kínai város nevéből)
- 33 *kancellista* lat. – írnok
- 34 *szilencium* (silentium) lat. – csend; az elbeszélésben az ügyvédi gyakorlat folytatásától történt eltiltást jelenti
- 35 *fiskális* (fiscalis) lat. – ügyvéd
- 36 *testamentum* lat. – végrendelet
- 37 *filagória* ol. – lugas
- 38 *obszervál* (observo) lat. – megtart, megfigyel, tanúsít
- 39 *mister* ang. – úr; a családnévvel együtt használatos férfimegszólítás
- 40 *Mark Twain*, igazi nevén Samuel Langhorne Clemens (1835–1910) – kiváló, haladó szellemű amerikai író, humorista és publicista
- 41 *gentleman* ang. – az angol társadalomban a kifogástalanul viselkedő ember megnevezése

- 42 *pagát* ol. – a legkisebb értékű kártya a tarokkjátékban
- 43 *fungál* lat. – ténykedik, szerepel
- 44 *kázus* (casus) lat. – eset, ügy
- 45 *Überzieher* német. – felöltő
- 46 *vándor ballangó* – valószínűsíthetően a ballagófű töben kitört kórójára céloz, melyet a szél tovaágit (ördögsekér)
- 47 *tête à tête* fr. – négy szemközti, kettesben
- 48 *Obnet, Georges* (1848–1918) – francia író; felszínes, szentimentális műveinek cselekménye többnyire az előkelő társaságban játszódik le
- 49 *marquis* (ejtsd: márkí) fr. – örgróf, főnemesi cím
- 50 *permanens* lat. – tartós, folyamatos
- 51 *szofizma* (sophisma) gör. – megtévesztő szándékkal felépített következtetés, mely forma szerint helyesnek látszik, a valóságban azonban a fogalmak kétértelműségén alapszik
- 52 *komposzszeszor* (compossessor) lat. – közbirtokos, egy ingatlant másokkal közösen birtokló személy
- 53 *sicker* (sicher) német. – biztos, bizonyos
- 54 *predikátum* (praedicatum) lat. – nemesi előnév
- 55 *szupé* (souper) fr. – a késő esti órákban történő étkezés
- 56 *szupé-csárdás* – a szupé után táncolt első csárdás
- 57 *ouverture* (ejtsd: uvertür) fr. – nyitány
- 58 *Fischerin du* német. – te halászleány; német dal kezdőszavai
- 59 *migraine* fr. (ejtsd: migrén) – féloldali fejfájásban, gyomorémelygésben jelentkező idegbántalom
- 60 *basilisk* (baszilizszkusz, basiliscus) gör. – a mesékben emlegetett sárkánygyík
- 61 *adjő* (adieu) fr. – isten vele(d)
- 62 *cug* (Zug) német. – léghuzat, itt: szakasz (katonai)
- 63 *hier* német. – itt
- 64 *lágér* (Lager) német. – tábor
- 65 *komplott* fr.–német. – cselszövény
- 66 *amulett* lat. – védelmet nyújtó bűvös ereklye
- 67 *gibic* (kibic, Kiebitz) német. – a kártyajátékban részt nem vevő, de kérést tanácsokat adó személy
- 68 *bazárd* (hasard) fr. – merész, kockázatos (hazardjáték: szerencsejáték)

- 69 *karsamadiner* (gehorsamster Diener) ném. – alázatos szolgálója (köszönési forma)
- 70 *y-os uraiból* – a nevüket y-nal író nemesekre céloz
- 71 *skófum* lat. – hímzésre használt arany- vagy ezüstsál
- 72 *ferstét* (verstehen) ném. – érti?
- 73 *allesz* (alles) ném. – mindent
- 74 *kortina* ol. – színházi előfüggöny
- 75 *Vas Gereben* – írói neve Radákovics Józsefnek, a XIX. században élő írónak
- 76 *krinolin* (crinoline) fr. – acélabroncsokkal kifizített bő szoknya
- 77 *Podmaniczky Frigyes* (1824–1907) – politikus, író, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, 1848-ban huszárcapitány volt, később a Szabadelvű Párt elnöke lett
- 78 *illusztris* (illustris) lat. – híres, kiváló
- 79 *markőr* (marqueur) fr. – kávéházi játékteremben a pontokat feljegyző személy
- 80 *Balázs Sándor* (1830–1887) – humoros elbeszéléseiről, színdarabjairól ismert író
- 81 *talentum* gör. – kiváló szellemi képesség, tehetséges ember
- 82 *Kertbeny Károly* – családi nevén Benkert Károly (1824–1882), műfordító és bibliográfus. Petőfi versei az ő fordításai révén váltak ismertté külföldön
- 83 *toaszt* (toast) ang. – asztali felköszöntő
- 84 *konspirál* lat. – összeesküvést sző
- 85 *Aigner Lajos* (Abafi Lajos, 1840–1909) – irodalomtörténész, könyvkiadó, bibliográfus
- 86 *Kufstein* – ausztriai város, melynek börtönében a magyar jakobinus mozgalom és az 1848–49-es idők sok magyar résztvevője raboskodott
- 87 *szenyora* (señora) sp. – úrnő; asszonyok megszólítása a spanyol nyelvű országokban
- 88 *muskatéros* (muskétás) fr. – francia lovas testőr; ebben az összefüggésben utalás A három testőr c. regényre
- 89 *pasasér* (Passagier) ném. – utas, utazó
- 90 *redoute* fr. – vigadó, bálterem, erődítmény
- 91 *master* ang. – úrfi (Angliában), iskolamester

- 92 *sovering* (sovereign; ejtsd: szavrin) ang. – egy font sterling értékű angol aranypénz
- 93 *miss* ang. – kisasszony
- 94 *Times* – 1785-ben alapított angol politikai napilap
- 95 *city* ang. – város, városközpont, London belvárosa
- 96 *Gladstone, William Ewert* (1809–1898) – angol államférfi, több irodalmi műve is jelent meg
- 97 *Boz* – Dickens írói álneve
- 98 *Wellington, Arthur Wellesley* (1769–1852) – angol hadvezér és államférfi, az I. Napóleon ellen harcoló angol csapatok parancsnoka
- 99 *Podolin* – város Csehszlovákiában, ahol Krúdy Gyula diákéveinek egy részét töltötte
- 100 *Szindbád* – az Ezeregyéjszakából kölcsönzött Krúdy-hős neve, aki nem a viharos tengereken hanyódik már, hanem az álmok vizén hajózik
- 101 *hic fuit Martinus* lat. – itt volt Martinus
- 102 *Esmeralda* – Victor Hugo A párizsi Notre-Dame c. romantikus történeti regényének hősnője
- 103 *Rocambole* – Ponson du Terrail, Pierre-Alexis, vicomte de (1829–71) rejtelmes bűnügyi vagy történelmi háttérű kalandos regényeinek főalakja
- 104 *Paul de Kock* – Charles-Paul; (1793–1871) francia író, a tárcaregény hallatlan termékenységgű művelője, aki a párizsi kispolgárság és a bohémvilág körébe vetíti sikamlós történeteit
- 105 *sire* fr. – felség
- 106 *dezsőné* (déjeuner) fr. – reggeli, ebéd
- 107 *entrez* (ejtsd: antré) fr. – tessék belépni
- 108 *moszió* (monsieur) fr. – úr, férfi, uram
- 109 *Montmorency* (ejtsd: monmoranszi) – francia város, illetőleg francia főnemesi család neve
- 110 *mon cher* fr. – kedvesem
- 111 *midinett* (midinette) fr. – divatáruslány, munkáslány
- 112 *márkiz* (marquise) fr. – ögrófnő
- 113 *fin de siècle* fr. – a század vége
- 114 *kaució* (cautio) lat. – óvadék, pénzbiztosíték

- 115 *promenáád* (promenáde) fr. – sétány
- 116 *Othello* – Shakespeare 1604-ben írt tragédiája, főhőse Othello, a velencei mór
- 117 *cipszer* német. – szepességi szász
- 118 *Blaha Jánosné* – Blaha Lujza, családi nevén Reindl (1850–1926), énekesnő, a Népszínház, majd a Nemzeti Színház tagja
- 119 *Bolingbrooke* (ejtsd: bolingbruk) *Henry St. John* (1678–1751) – angol államférfi és politikai író, a nagybirtokos arisztokrácia érdekeinek képviselője
- 120 *alteregó* lat. – valakinek a hasonmása
- 121 *memoár* (memoire) fr. – emlékirat
- 122 *ancúg* (Anzug) német. – öltöny
- 123 *amice* lat. – barátom! (lekicsinylő megszólítás)
- 124 *reskontó* (risconto) ol. – a lottó cédulája, nyugta
- 125 *attakíroz* fr.–német. – megrohmoz
- 126 *mániákus* gör. – eszelős, hóbortos, szenvedélyes
- 127 *Tatjana* – Puskin Anyegin c. művének hősnője
- 128 *Mozart, Wolfgang Amadeus* (1756–91) – osztrák zeneszerző, aki rövid élete alatt remekművek sorozatát hozta létre
- 129 *Freud, Sigmund* (1856–1939) – osztrák idegorvos, a mélylélektani irányzat megteremtője, a társadalmi-történelmi folyamatokat biológiai alapokon próbálta magyarázni
- 130 *szintaxis* gör. – mondattan, a nyelvtudománynak a szószerveket és a mondatokat tanulmányozó ága
- 131 *plenus venter non studet libenter* lat. – a teli has nem tanul szívesen

A magyarázó jegyzetekben az idegen nyelvű, de magyarosan írt címszavaknál általában megadtuk az átadó nyelv helyesírása szerinti alakot is. Fontosabb esetekben közöltük az idegen írásmódú címszavak után a magyar nyelvben szokásos kiejtési módot is. Általában megjelöltük az átadó nyelvet az idegen szavaknál. Ennek során a következő rövidítéseket használtuk: ang.: angol; fr.: francia; gör.: görög; lat.: latin; német.: német; ol.: olasz; sp.: spanyol; tör.: török.